

Indholdsfortegnelse

1.	Generelle spørgsmål mv.	2
2.	Celler, forrum mv.	4
3.	Inventar.....	7
4.	Tv-overvågning mv.	10
5.	Vejledning til detentionsanbragte om rettigheder og pligter.....	13
6.	Andre forhold	14
7.	Sager til gennemsyn	14
7.1.	Lidt om sagerne	15
7.2.	Belægning	21
7.3.	Regelgrundlag.....	22
7.4.	Udstrækning af pligten til at føre blanketter	23
7.5.	Politimesteren i Grønlands dagsbefaling mv.....	24
7.6.	Grundlaget for detentionsanbringelsen (af berusere).....	25
7.7.	Fremstilling for læge	26
7.8.	Visitation.....	28
7.9.	Tilsyn.....	30
8.	Opfølgning	37
9.	Underretning	37

Den 23. maj 2003 foretog jeg og en af mine medarbejdere inspektion af arresten/detentionen i Ilulissat.

Jeg har tidligere den 17. september 1991 foretaget besigtigelse af arresten/detentionen i Ilulissat.

Under inspektionen bad jeg om kopi af materiale vedrørende de første 20 anbringelser i arresten/detentionen i 2003, jf. nedenfor under pkt. 7.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Politimesteren i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen og Justitsministeriet for at myndighederne kunne få lejlighed til at fremkomme med eventuelle bemærkninger om de faktiske forhold som beskrevet i rapporten. Jeg har ikke modtaget sådanne bemærkninger fra myndighederne.

1. Generelle spørgsmål mv.

Efter bekendtgørelse nr. 239 af 1. april 1999 om anstaltsophold i Grønland kan politimesteren i særlige tilfælde bestemme at en domfældt anbringes i politiets detentioner. Dette forudsætter dog efter § 1, stk. 3, at der er tale om ”korterevarende ophold”.

Jeg har ved brev af 4. juli 2003 rejst nogle generelle spørgsmål om anvendelsen af og regelanvendelsen i arresterne/detentionerne i Grønland over for Justitsministeriet og Direktoratet for Kriminalforsorgen (j.nr. 2003-2257-618). Jeg har herved peget på nogle forskellige spørgsmål som opstår som følge af at der i de samme lokaler – som primært er indrettet til at huse berusere – anbringes både berusere, domfældte og tilbageholdte. Jeg har henstillet til Justitsministeriet og Direktoratet for Kriminalfor-

sorgen at undergive de spørgsmål som jeg har rejst om anvendelsen af arresterne/detentionerne, en samlet overvejelse, eventuelt på baggrund af den kommende betænkning fra Retsvæsenkommissionen. Jeg har i brevet af 4. juli 2003 specielt peget på

- at forrummet til arrester/detentioner bør møbleres efter en møbleringsplan der også tilgodeser behovet for at andre end berusere kan få så rimelige (arresthus/anstalts)omgivelser at opholde sig i som muligt,
- at det bør overvejes at anbringe egentligt møblement i de celler der mere permanent anvendes til andre end berusere, f.eks. i form af en (sammenklappelig) seng, et bord, en stol og måske andet,
- at tv-overvågningen bør kunne slås fra i de celler der anvendes til andre end berusere, og at også tv-overvågningen af forrummet bør kunne slås fra – eller afskaffes,
- at det bør overvejes at give andre end berusere mulighed for at aflåse deres dør til cellerne, og
- at andre end berusere bør have mulighed for at opbevare deres private genstande (f.eks. penge) i et mindre, aflåst skab f.eks. i forlokalet.

Jeg har i brevet af 4. juli 2003 tilkendegivet at de ovennævnte spørgsmål retter sig specielt mod de byer og bygder hvori ikke er en anstalt for domfældte.

Jeg har endvidere i brevet af 4. juli 2003 givet udtryk for den opfattelse at der er behov for at der sker en nærmere gennemgang af de gældende regelsæt med henblik på at det gøres helt klart hvilke rettigheder og pligter – og forhold i øvrigt – der gælder for hver af de ovennævnte tre kategorier af anbragte i arresterne/detentionerne i Grønland. Jeg har henstillet til Justitsministeriet og Direktoratet for Kriminalforsorgen at der sker en sådan nærmere gennemgang og præcisering i det omfang der ikke ved Retsvæsenkommissionens arbejde foreligger en afklaring af spørgsmålet.

Justitsministeriet har ved brev af 22. august 2003 oplyst at ministeriet har anmodet Politimesteren i Grønland om en udtalelse om hvorvidt det er muligt at imødekomme

bemærkningerne i brevet af 4. juli 2003 vedrørende arresternes/detentionernes indretning. Justitsministeriet har samtidig oplyst at ministeriet når Retsvæsenkommissionens betænkning formentlig i slutningen af efteråret 2003 foreligger, vil vende tilbage med oplysninger om hvilke initiativer der i givet fald bør iværksættes. Ministeriet har herudover oplyst at jeg vil modtage særskilt underretning fra Direktoratet for Kriminalforsorgen om forholdene i arresterne/detentionerne for tilbageholdte og domfældte.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i brev af 15. december 2003 henholdt sig til det som Politimesteren i Grønland har oplyst og anført i breve af 29. september og 30. november 2003. Jeg har herefter i et brev af 2. januar 2004 indbudt direktoratet, og eventuelt Politimesteren i Grønland, til et møde om de generelle spørgsmål som jeg har rejst. Jeg har bedt om at direktoratet, før mødet finder sted, tilvejebringer aktuelle oplysninger om anbringelseslængden for tilbageholdte og domfældte i arrester/detentioner i Grønland.

Jeg foretager ikke mere vedrørende disse spørgsmål på det foreliggende grundlag i anledning af inspektionen af arresten/detentionen i Ilulissat.

2. Celler, forrum mv.

Arresten/detentionen er beliggende i en tilbygning til politistationen og i tilslutning til stationslederens tjenestebolig der ligger oven over politistationen. Arresten/detentionen er taget i brug i første halvdel af 1970'erne.

Arresten/detentionen rummer tre detentionslokaler og et forrum og endvidere et rum på 7-8 m² med toilet og bad (brus). I rummet er endvidere en bordplade af stål med indbygget vask og koldt og varmt vand. Vasken er placeret på væggen ind til forrummet modsat toilettet. På forespørgsel bekræftede stationslederen at de indsatte vasker op her.

Stationslederen oplyste efterfølgende at de indsatte selv skal lave maden. Han sørger for at der er mad i køle-/fryseskabet til et par dage ad gangen. Stationslederen oplyste at mange af de indsatte i arresten/detentionen laver varm mad flere gange om dagen.

Køkkenvasken og det dertil hørende stålbord er placeret i det separate toilet- og baderum fordi der ikke er noget afløb i forrummet.

Tilberedning af varm mad – herunder partering af fisk og kød – foregår mest naturligt hvor der er adgang til vand.

Jeg må derfor umiddelbart lægge til grund at ikke alene opvasken, men også en stor del af tilberedningen af mad foregår i toilet- og baderummet. Dette giver efter min opfattelse grundlag for alvorlige sundhedsmæssige betænkeligheder.

Før jeg foretager videre vedrørende dette spørgsmål, beder jeg Politimesteren i Grønland og Justitsministeriet om en udtalelse.

Fællesrummet, der er noget mindre end cellerne, er indrettet med et mindre køkkenbord på et underskab, et overskab med to låger og et mellemstort køle-/fryseskab. Der er endvidere to kogeplader i fællesrummet. Fællesrummet er møbleret med et lille spisebord og fire stole hvoraf nogle stod inde på celle nr. 2. Der er intet fjernsyn i fællesrummet (se nærmere herom nedenfor under pkt. 3).

Cellerne, der er lige store, er på ca. 8 m²; loftshøjden er 2,38 m.

Der er ikke lystilgang til cellerne idet vinduesåbningerne er forsynet med perforerede vinduesplader af stål. Der er udluftning i de yderste plader.

Der er i vinduespladerne i celle nr. 2 og 3 enkelte store huller, hvor der formentlig tidligere har siddet en form for lukkemekanisme (hullerne er runde og ca. en centimeter i diameter).

Til min bemærkning om at disse huller på grund af deres størrelse udgør en selvmordsrisiko for den indsatte (ved at skabe mulighed for forsøg på hængning), blev det oplyst at Politimesteren i Grønland har søgt om udskiftning af vinduespladerne til vinduer med dobbelt panserglas (2 x 27 mm lamineret termoglas) med indbyggede, motorstyrede persienner. Det blev endvidere oplyst at det ansøgte for ganske nylig var blevet bevilget, og at Rigspolitiets bygningsafdeling skal stå for arbejdet med isætning af vinduer.

Jeg foretager mig på baggrund af disse oplysninger og under henvisning til det som jeg har anført nedenfor, ikke videre vedrørende de nævnte huller i vinduespladerne.

Vinduerne, der er placeret tæt på jorden, bliver forsynet med en film således at der ikke bliver indkig i cellerne. Stationslederen oplyste at der har været nogen diskussion om udformningen af de nye vinduer. Han havde gerne – af præventive grunde – set at de nye vinduer var blevet udstyret med tremmer. Han frygtede at de manglende tremmer på et eller andet tidspunkt vil kunne være medvirkende til at nogen vil forsøge at befri en anholdt/tilbageholdt (fordi det umiddelbart kan forekomme at være en overkommelig opgave at smadre vinduerne). Stationslederen oplyste at man kan se spor fra sådanne tidligere forsøg på de eksisterende ”vinduer”. Stationslederen oplyste at politimesteren af principielle grunde har modsat sig tremmer for vinduerne.

Jeg modtog under mit ophold i Grønland kopi af korrespondancen om de nye vinduer. Det fremgår heraf at vinduesrammerne bliver udført af stål af hensyn til risikoen for indtrængen udefra. Det fremgår endvidere af korrespondancen at Rigspolitiets Bygningsafdeling har anset sagen for at være af hastende karakter, jf. bygningsafdelingens brev af 29. maj 2003 til arkitektkontoret.

Jeg går derfor ud fra at arbejdet med isætning af de nye vinduer er udført på nuværende tidspunkt.

Jeg beder for en ordens skyld politimesteren om at bekræfte at dette er tilfældet.

I cellerne findes en fast briks med madras.

Opvarmningen sker ved hjælp af en pladeradiator under briksen; de indsatte kan regulere varmen på ventilen.

Detentionslokalerne fremstod som i 1991 rimeligt pæne og velholdte. Tilsvarende gælder de øvrige rum.

Der var på tidspunktet for inspektionen koldt i arresten/detentionen. Stationslederen oplyste at dette skyldtes grundig udluftning tidligere på dagen – og under inspektionen. På forespørgsel oplyste han at der ikke er problemer med varmen i cellerne.

Celle nr. 2 anvendes fortrinsvis til domfældte/tilbageholdte. Denne celle var på tidspunktet for inspektionen beboet af en domfældt der tidligere på morgenen var taget på fiskeri med sin arbejdsgiver. Stationslederen oplyste at den pågældende har fri-gang med vilkår om antabus.

Stationslederen oplyste at der fortrinsvis er tilbageholdte og berusere i arresten/detentionen, men af og til også domfældte. Tilbageholdte kan sidde i arresten/detentionen indtil deres sag er færdigbehandlet hos politiet hvilket – hvis det går rigtig hurtig – tager en uges tid, men ellers op til ca. 30 dage. Domfældte kan sidde i arresten/detentionen i op til 60 dage.

3. Inventar

Direktoratet for Kriminalforsorgen har den 14. maj 2003 oplyst følgende over for mig:

”I brev af 23. april 2003 har ombudsmanden til brug for den kommende inspektion af ovennævnte detentioner [Kangerlussaq, Ilulissat, Aasiaat, Qasigiannugit og Qeqertarsuaq; min bemærkning] bedt om aktuelle oplysninger om eventuelle planer, projekter, igangværende arbejder mv.

Direktoratet kan oplyse, at forhold vedrørende detentionerne som udgangspunkt henhører under politiets område. Direktoratet har dog konkret truffet afgørelse om at efterkomme et ønske om inventar til alle detentionerne. Det nye inventar forventes installeret hurtigst muligt.”

Politimesteren i Grønland oplyste under inspektionerne at direktoratets beslutning er truffet med henvisning til ønsker som Politimesteren i Grønland har fremsat vedrørende samtlige arrester/detentioner i Grønland. Jeg modtog under opholdet i Grønland efter anmodning kopi af (dele af) politimesterens brevveksling med Direktoratet for Kriminalforsorgen i den anledning.

Politimesteren i Grønland oplyste på min forespørgsel at politimesteren ikke var bekendt med en egentlig inventarplan for nogen af arresterne/detentionerne i Grønland.

Det fremgår af nævnte brevveksling at ønsket om udskiftning af inventaret i arresterne/detentionerne blev fremsat af politimesteren i brev af 19. februar 2001. Det fremgår endvidere at politiet i Ilulissat på forespørgsel har videregivet følgende ønsker til Politimesteren i Grønland (og dermed indirekte til direktoratet):

- ”- 1 nyt køleskab da det nuværende er i en meget dårlig stand.
- 1 nyt spisebord til erstatning for de 2 små borde.
- 1 TV da dette mangler, det gamle er defekt.
- 1 ny radio.
- 1 nyt køkkenbord.
- nye dyner + hovedpuder og sengelinned.”

Det fremgår ikke af den udleverede brevveksling (som jeg som nævnt ikke har modtaget i sin helhed) hvad Direktoratet for Kriminalforsorgen konkret har givet tilsagn om over for Politimesteren i Grønland, men politimesteren oplyste at de forskellige distrikter har fået tildelt det som de har ønsket.

Som det fremgår af distriktets tilbagemelding til Politimesteren i Grønland, er der ikke – i modsætning til de øvrige arrester/detentioner som jeg inspicerede – noget fjernsyn i arresten/detentionen i Ilulissat. Stationslederen oplyste i den forbindelse at det er de færreste der læser.

Dette understreger vigtigheden af at de indsatte har et fjernsyn til rådighed.

Inden jeg foretager videre, beder jeg politimesteren om at oplyse hvor længe arresten/detentionen i Ilulissat har været uden fjernsyn. Jeg beder endvidere Direktoratet for Kriminalforsorgen om en udtalelse om hvad der videre er sket i sagen for så vidt angår inventaret i arresten/detentionen i Ilulissat – herunder vedrørende det ansøgte fjernsyn.

Jeg kan til orientering for politiet i Ilulissat oplyse at jeg i forbindelse med min inspektion den 26. maj 2003 af arresten/detentionen i Qeqertarsuaq (min inspektionsrapport af 5. november 2003 – mit j.nr. 2003-1232-618 PK) bad direktoratet om at oplyse om der foreligger inventarplaner for arresterne/detentionerne i Grønland – og herunder arresten/detentionen i Qeqertarsuaq. Direktoratet for Kriminalforsorgen har i brev af 23. december 2003 henvist til direktoratets svar af 6. november 2003 i den ovenfor nævnte generelle sag om den forskellige anvendelse af arrester/detentioner i Grønland. Det fremgår af direktoratets svar at Politimesteren i Grønland har oplyst at der ikke er nogen ensartet møbleringsplan for arresterne/detentionerne i Grønland, og at muligheden for at tilvejebringe en sådan plan efter politimesterens opfattelse vanskeliggøres af at arresterne/detentionerne i Grønland varierer i type og udformning. Om inventaret i de enkelte arrester/detentioner har politimesteren oplyst at han ultimo 2003 vil foretage endnu en høringsrunde til samtlige politidistrikter der vil få mulighed for over for politimesteren at fremkomme med yderligere og supplerende oplysninger og – går jeg ud fra – ønsker. Direktoratet for Kriminalforsorgen har i brevet af 23. december 2003 henholdt sig til det som politimesteren har oplyst og anført.

Spørgsmålet om møbleringsplan/-planer indgår som allerede nævnt i den generelle sag.

Jeg foretager på det foreliggende grundlag ikke mere vedrørende dette spørgsmål i anledning af inspektionen af arresten/detentionen i Ilulissat.

4. Tv-overvågning mv.

Inspektionen blev påbegyndt kl. 10. Der var på tidspunktet for inspektionen som allerede nævnt en domfældt indsat i arresten/detentionen, men den pågældende var som også nævnt taget på fiskeri tidligere på dagen.

Efter pkt. 4.3 i bilag 1 til Politimesteren i Grønlands dagsbefaling I, nr. 45 af 28. marts 2001 (bilag 1 er en instruks for anvendelse af bærbar radio samt for tv-overvågning i forbindelse med overvågning af indsatte i detentionerne) skal monitoren tændes og slukkes efter behov, men bør slukkes når overvågningsområdet er tomt.

Ved inspektionens start var skærmen som er tilknyttet tv-overvågningssystemet, tændt.

Som nævnt var overvågningsområdet tomt på det pågældende tidspunkt. Jeg går derfor ud fra at monitoren var tændt af hensyn til inspektionen.

Efter samme bilag 1, pkt. 4.1, skal billedet fra det enkelte kamera/lokale være på monitoren mindst 10 sekunder, hvilket kan indstilles på kameravælgeren.

Ved afprøvningen af tv-overvågningssystemet blev det konstateret at skærbilledet skiftede mellem de forskellige kameraer med betydeligt kortere interval. Jeg henledte stationslederens opmærksomhed på dette forhold, og stationslederen bekræftede at

dette blot var et simpelt justeringsspørgsmål hvilket min medarbejder også konstaterede ved selvsyn.

Jeg går ud fra at kanalvælgeren nu er rigtigt justeret.

Efter pkt. 4.2 i bilag 1 bør monitoren placeres så publikum på politistationen – og gæster i private hjem hvor der er opstillet monitorer – ikke har mulighed for at se tv-billedet.

Stationslederen oplyste at han har en monitor magen til den på stationen i sin tjenestebolig, og at han er meget opmærksom på den nævnte bestemmelse. Jeg fandt ikke grundlag for at besigtige monitoren i privatboligen.

Monitoren på politistationen var på tidspunktet for inspektionen placeret i frokoststuen. Idet jeg går ud fra at publikum på politistationen ikke har adgang til frokoststuen, opfylder denne placering af monitoren kravet om at monitoren ikke kan ses af publikum på politistationen. Efter min opfattelse er monitoren imidlertid ikke hensigtsmæssigt placeret i frokoststuen hvor der er risiko for at de indsatte udstilles i unødvendigt omfang. Jeg er herved også opmærksom på muligheden for at pårørende til de ansatte opholder sig i frokoststuen.

Jeg henstiller til stationslederen at overveje en mere hensigtsmæssig placering af monitoren. Jeg beder om underretning om hvad min henstilling fører til.

Der var i arresten/detentionen i Ilulissat ikke alene monteret kameraer i de tre detentionslokaler, men også i forrummet.

Også dette spørgsmål er omfattet af den under pkt. 1. nævnte generelle sag (mit brev af 4. juli 2003 til Justitsministeriet og Direktoratet for Kriminalforsorgen). Jeg fore-

tager mig derfor ikke noget vedrørende dette forhold på nuværende tidspunkt i anledning af inspektionen af arresten/detentionen i Ilulissat.

Hvad tv-overvågning af domfældte og tilbageholdte angår, henviser jeg i øvrigt til det som jeg har anført i mit brev af 4. juli 2003 til Justitsministeriet og Direktoratet for Kriminalforsorgen, jf. ovenfor under pkt. 1.

Brandalarmsystem var blevet afprøvet af politimesterens inspektionshold dagen før min inspektion fandt sted – og virkede da. Jeg fandt herefter ikke grundlag for selv at afprøve alarmerne.

Stationslederen oplyste at brandalarmerne i øvrigt bliver afprøvet hver måned i overensstemmelse med de regler som politimesteren har fastsat (dagsbefalingens bilag 1). Tidspunktet for afprøvningen og resultatet bliver ført i døgnrapporten og på en særlig liste.

Jeg fik listen forevist.

Det fremgår heraf at dagsbefalingens bestemmelser er blevet fulgt på dette punkt i arresten/detentionen i Ilulissat.

Jeg undersøgte ikke de nævnte tilførsler til døgnrapporten.

Jeg kan til orientering for politiet i Ilulissat oplyse at jeg i forbindelse med min inspektion af arresten/detentionen i Qeqertarsuaq har udtalt følgende:

”Efter min opfattelse vil førelse af en liste således som det eksempelvis praktiseres i Kangerlussuaq, give en mere sikker afprøvningsrutine end den fremgangsmåde der er fastsat i dagsbefalingens bilag 1. Kontrollen med om dagsbefalingen bliver fulgt, vil også blive lettere.

Jeg henstiller til Politimesteren i Grønlands overvejelse at ændre dagsbefalingens bilag 1 når dagsbefalingen næste gang skal revideres. Jeg beder om underretning om hvad min henstilling fører til.”

I fortsættelse af mine inspektioner i september måned 1991 af arrester/detentioner i Grønland udtalte jeg den 25. oktober 1991 bl.a. følgende (mit j.nr. 1989-1160-610 LF):

”Der bør efter min opfattelse ved alle detentionerne indgås aftaler med naboer om, hvorledes der skal forholdes i tilfælde af aktivering af brandalarmen. Desuden bør brandvæsenet efter min opfattelse forsynes med nøgle til detentionslokalerne – eventuelt i en forseglet kuvert.”

Som svar herpå oplyste Justitsministeriet den 27. december 1991 at den stedlige brandinspektør i de besigtigede distrikter var blevet forsynet med en nøgle til detentionslokalerne.

I den ovenfor nævnte dagsbefaling har politimesteren fastsat følgende om udlevering af nøgler (ovennævnte bilag 1, pkt. 5.3):

”...den stedlige brandinspektør bør have udleveret nøgle til detentionslokalerne - eventuelt i en forseglet kuvert.”

Jeg går ud fra at dagsbefalingen også på dette punkt er blevet fulgt i arresten/detentionen i Ilulissat.

Jeg beder for en ordens skyld politimesteren om at bekræfte at dette er tilfældet.

5. Vejledning til detentionsanbragte om rettigheder og pligter

Det fremgår af ovennævnte dagsbefalings pkt. 3 g at bestemmelserne under pkt. 3 – om lægeundersøgelse, tobaksrygning, fællesskab med andre anbragte mv. – skal være opslået med såvel grønlandsk som dansk tekst.

Fællesreglerne var slået op på væggen i forrummet.

6. Andre forhold

Efter dagsbefalingens pkt. 5 b bør tilbageholdte så vidt muligt have lejlighed til at komme i fri luft en halv time hver dag

Stationslederen oplyste at de indsatte der er domfældte eller tilbageholdte, får tilbud om frisk luft (med ledsagelse af en polititjenestemand), men at det er de færreste som ønsker at tage imod tilbudet om en sådan gåtur hvilket stationslederen for så vidt godt kunne forstå. De indsatte er derimod som udgangspunkt interesserede i at komme med ud når der f.eks. skal købes ind eller noget lignende. Politiet har forsøgt sig med åbne døre mellem arresten/detentionen og politistationen, men det førte til tyverier på politistationen og måtte stoppes.

Tilbageholdte og domfældte er i modsætning til berusere ikke låst inde på cellerne – heller ikke om natten. Hvis der er flere domfældte og/eller tilbageholdte indsat i arresten/detentionen, får de lov til at færdes sammen i forrummet mv. Heller ikke i en sådan situation er det praksis at låse cellerne af om natten. At cellerne forbliver ulåste, forudsætter dog at de indsatte er af samme køn, og at de kan enes.

Af ovenstående følger at det normalt kun er berusere som har behov for at kalde i forbindelse med toiletbesøg om natten.

Jeg går ud fra at stationslederen ved hjælp af sin bærbare radio (kanal 10) kan modtage kaldet om natten.

7. Sager til gennemsyn

Jeg bad under inspektionen om udlån af rapporter mv. vedrørende de første 20 anbringelser i arresten/detentionen i 2003. Jeg modtog herefter – viste det sig – skriftligt (individuel) materiale vedrørende 11 personer.

7.1. Lidt om sagerne

Det modtagne materiale består af kopier af

- anholdelsesprotokollen for perioden fra den 2. januar til den 26. februar 2003 (AP.NR. 01-28),
- blanketter vedrørende visitation, tilsyn mv. af anholdte/tilbageholdte der indsættes i politiets detentioner – dog kun blankettens første side – vedrørende 11 personer (AP.NR. 06-21 med undtagelse af 12-14, 16 og 20) og
- blanketter (med overskriften ”Detentionstilsyn Politiet Ilulissat”) med oplysninger om tilsyn af de personer der på et givet tidspunkt har været indsat i arresten/detentionen, dækkende perioden fra den 1. til den 29. januar 2003.

Tre af de personer som er tilført anholdelsesprotokollen i perioden fra den 2. januar til den 26. februar 2003, har kun været tilbageholdt kortvarigt af politiet og har i den forbindelse ikke været anbragt i arresten/detentionen (AP.NR. 02, 04 og 05/2003).

Disse sager indgår derfor ikke i min gennemgang nedenfor.

Den anholdte med AP.NR. 20/2003 blev ifølge anholdelsesprotokollen anbragt i arresten/detentionen, men – på tilsvarende måde som de ovenfor nævnte personer – kun tilbageholdt kortvarigt af politiet.

Denne sag indgår heller ikke i min gennemgang nedenfor.

Jeg har som allerede nævnt ikke modtaget blanketter vedrørende visitation, tilsyn mv. for personerne med AP.NR. 22-28/2003. Heller ikke personen med AP.NR. 26/2003 blev anbragt i arresten/detentionen, men derimod ”afgivet” til sygehuset umiddelbart efter politiets anholdelse af hende.

Heller ikke denne sag indgår i min gennemgang nedenfor. Dette følger af det forhold at den pågældende ikke blev anbragt i arresten/detentionen. Det følger tillige af det forhold at jeg som nævnt under inspektionen bad om rapporter mv. vedrørende de første 20 anbringelser i arresten/detentionen i 2003.

Jeg har på baggrund af det forhold at fire personer mellem AP.NR. 01-21 ikke blev anbragt i arresten/detentionen, og at sagerne vedrørende disse fire personer derfor ikke kan indgå i min gennemgang af sager, overvejet at supplere min gennemgang med fire af de øvrige sager som kopierne af anholdelsesprotokollen omfatter. Jeg har dog valgt ikke at gøre dette.

Min gennemgang af sager i anledning af inspektionen af arresten/detentionen i Ilulissat omfatter herefter 17 sager med følgende løbenumre: AP.NR. 01, 03, 06-19 og 21/03.

I forbindelse med min inspektion af arresten/detentionen i Qeqertarsuaq anførte jeg bl.a. følgende (den endelige rapport af 5. november 2003 – j.nr. 2003-1232-618):

”Jeg må på baggrund af det materiale som jeg har modtaget fra politiet i Qeqertarsuaq, konstatere at der kun er ført (individuelle) blanketter for så vidt angår berusere. Der er således ikke ført blanket i forbindelse med anbringelsen af den under pkt. 8.1. nævnte tilbageholdte eller de fem domfældte. Jeg ser i den forbindelse bort fra tilsynet med de på et givet tidspunkt anvendte arrest/detentionsrum der – må jeg gå ud fra – kun af hensyn til overskuelighed fortløbende er ført i rubrikkerne på blankettens side 2.

I overskriften på blanketten er der – i modsætning til tidligere – nu også anført ’afsonere der indsættes i politiets detentioner’.

Jeg må umiddelbart lægge til grund at der nu – efter udsendelsen af den nye dagsbefaling og i modsætning til tidligere – skal føres en blanket for hver af de indsatte i arresten/detentionen uanset hvilken kategori disse tilhører; og altså også for domfældte. Ud over af blankettens overskrift

(bilag 2 til dagsbefalingen) kan dette udledes (eksempelvis) af dagsbefalingens pkt. 2l, jf. pkt. 2j, nr. 1, 2. punktum.

At det forholder sig således, fremgår dog ikke klart af selve dagsbefalingen. Under henvisning hertil og til det ovenstående citat fra Politimesteren i Grønlands cirkulæreskrivelse af 22. august 2000 beder jeg – før jeg foretager videre – Politimesteren i Grønland om en udtalelse herom.”

Jeg har ikke modtaget blanketter vedrørende visitation, tilsyn mv. vedrørende 6 af de ovenfor nævnte 17 personer. Det drejer sig om AP.NR. 01, 03, 12, 13, 14 og 16/2003. At der skulle være en særlig grund til at disse blanketter ikke blev kopieret og udleveret i forbindelse med inspektionen, fremgår ikke af de notater som blev taget under inspektionen. En sådan eventuel særlig begrundelse kan heller ikke udledes af oplysningerne i anholdelsesprotokollen sammenholdt med oplysningerne i de blanketter som jeg *har* modtaget (vedrørende 11 personer).

Jeg må således umiddelbart gå ud fra at politiet i Ilulissat har ført blanketter også vedrørende disse yderligere seks anbringelser i arresten/detentionen.

Det fremgår endvidere af det nu foreliggende materiale at politiet i Ilulissat har ført blanketter vedrørende visitation, tilsyn mv. vedrørende andre personer end berusere.

Det som jeg har anført i forbindelse med min inspektion af arresten/detentionen i Qeqertarsuaq, synes således ikke at have betydning for inspektionen af (gennemgangen af sager fra) arresten/detentionen i Ilulissat.

Jeg beder politimesteren om at foranledige at jeg får tilsendt kopi af blanketterne vedrørende AP.NR. 01, 03, 12, 13, 14 og 16/03.

Hvad yderligere skriftligt materiale angår, henviser jeg for fuldstændighedens skyld til min anmodning nedenfor under pkt. 7.2.

9 af de 17 personer som min gennemgang af sager omfatter, har med sikkerhed været anbragt i arresten/detentionen på grund af beruselse. Jeg henviser til at rubrikken i blanketten vedrørende visitation, tilsyn mv. til angivelse af om den anholdte var påvirket af spiritus, i disse 9 tilfælde er besvaret bekræftende. I alle 9 tilfælde er graden af påvirkning endvidere angivet. I 2 tilfælde (AP.NR. 15 og 17/03) har den anholdte med sikkerhed **ikke** været anbragt i arresten/detentionen på grund af beruselse. Den ovenfor nævnte rubrik i blanketten er i disse 2 tilfælde besvaret benægtende.

Hvorledes det forholder sig på dette punkt i de øvrige seks sager, fremgår ikke med samme sikkerhed af det nu foreliggende skriftlige materiale. (Jeg har som ovenfor nævnt ikke modtaget blanketter vedrørende visitation, tilsyn mv. om disse personer).

Som årsag til anholdelsen er i to af disse seks tilfælde i anholdelsesprotokollen angivet beruselse/beruser (AP.NR. 12 og 16/03).

Jeg går på dette grundlag ud fra at også disse to personer har været anbragt i arresten/detentionen på grund af beruselse.

Af de sidste fire personer er de tre i anholdelsesprotokollen angivet som ”afgivet” til detentionen (og ikke til arresten). Det drejer sig om AP.NR. 01, 03 og 14/03.

At disse tre personer har været anbragt i arresten/detentionen på grund af beruselse, forekommer dog ikke sandsynligt.

Jeg henviser til at to af de tre personer i anholdelsesprotokollen er anført som transportant (fra Anstalten ved Herstedvester til Upernavik – AP.NR. 03/03) henholdsvis som værende på ”Gennemrejse” (AP.NR. 14/03). At disse to personer i anholdelsesprotokollen er angivet som ”afgivet” til detentionen, anser jeg derfor ikke

som et udtryk for at de pågældende var berusede, men nærmere som et udtryk for fravælgelse af rubrikken ”afgivelse til arresten”.

Jeg beder om politimesterens bemærkninger til det som jeg har anført, idet jeg samtidig bemærker at min anmodning ovenfor om udlån af yderligere blanketter også omfatter disse personer.

Heller ikke AP.NR. 01/01 antager jeg har været anbragt i arresten/detentionen på grund af beruselse – uanset at han i anholdelsesprotokollen er anført som ”afgivet” til detentionen. Den pågældende blev anholdt kl. 22.57, anbragt i detentionen kl. 23.05 og løsladt kl. 00.55 (efter at have opholdt sig i arresten/detentionen i mindre end to timer). Det fremgår endvidere af anholdelsesprotokollen at politiet har udfærdiget rapport. Den pågældende blev anholdt for (mistanke om) overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

Jeg går umiddelbart ud fra at den anholdte har været udtaget af detentionen i tidsrummet fra kl. 22.57 til kl. 00.55 med henblik på afhøring, og at anbringelsen i detentionen kan sidestilles med en venterumsanbringelse i Danmark.

Tilsvarende gælder AP.NR. 15 og 17/03 som jeg har omtalt ovenfor som de to personer som med sikkerhed ikke blev anbragt i arresten/detentionen på grund af beruselse.

Jeg beder for en sikkerheds skyld politimesteren om at oplyse om jeg har forstået dette korrekt.

De ovenfor nævnte 11 personer som med sikkerhed eller med en vis sandsynlighed har været anbragt i arresten/detentionen som berusere, jf. pkt. 2 i politimesterens dagsbefaling, blev alle løsladt samme dag eller senest dagen efter. De pågældende

havde da været anbragt i arresten/detentionen mellem ca. 4 timer (AP.NR. 18/03) og ca. 12 timer (AP.NR. 06/03). Også de to ”transportanter” (AP.NR. 03 og 14/03) var anbragt i arresten/detentionen natten over. Personerne med AP.NR. 01, 15 og 17/03 – som jeg ovenfor umiddelbart har sidestillet med venterumsanbragte i Danmark – blev derimod løsladt efter et ganske kort ophold i arresten/detentionen (henholdsvis ca. 10 timer, ca. 1½ time og knap en halv time).

Af de 17 personer som er omfattet af min gennemgang, har således kun én været anbragt i arresten/detentionen i mere end et døgn (AP.NR. 13/03). Den pågældende blev ”afgivet til arresten” den 20. januar 2003, kl. 15.30. Som årsag til anbringelsen er i anholdelsesprotokollen angivet ”tilbageholdt fra Nuuk”. Det fremgår endvidere af anholdelsesprotokollen at den tilbageholdte under sit ophold i arresten/detentionen i Ilulissat fire gange er meddelt fristforlængelse. Den 1. maj 2003 blev den tilbageholdte transporteret (tilbage) til Nuuk.

Den pågældende var således tilbageholdt i arresten/detentionen i Ilulissat i 3 måneder og 10 dage.

De problemer som gav grundlag for at jeg i brevet af 4. juli 2003 rejste nogle generelle spørgsmål over for Justitsministeriet og Direktoratet for Kriminalforsorgen (jf. ovenfor under pkt. 1), har – hvad inspektionen af arresten/detentionen i Ilulissat angår – alene betydning for den ovenfor nævnte tilbageholdte (AP.NR. 13/03). Jeg bemærker i øvrigt samtidig at de ovenfor nævnte generelle spørgsmål, som også tidligere nævnt, specielt retter sig mod de byer og bygder hvori der ikke er en anstalt for domfældte således som det er tilfældet i Ilulissat.

Jeg beder politimesteren om at oplyse om den tilbageholdte i dagtimerne i fuldt omfang har opholdt sig i Anstalten for domfældte i Ilulissat som ”dagmand”.

7.2. Belægning

I perioden fra den 2. januar 2003 og til den 20. januar 2003 har arresten/detentionen efter oplysningerne i anholdelsesprotokollen kun kortvarigt været i brug (den 2., 3., 8., 11., (i to tilfælde), 14. (i to tilfælde), 18. og 19. januar 2003). Den 20. januar 2003 blev den ovenfor nævnte tilbageholdte (AP.NR. 13/03) anbragt i arresten/detentionen – frem til den 1. maj 2003. De øvrige rum i arresten/detentionen har herefter været (kortvarigt) i brug den 22., 23. (i to tilfælde), 24., 25. (i to tilfælde) og 28. januar 2003. Belægningen i februar måned 2003 har – hvis der ses bort fra den tilbageholdte – været væsentligt mindre. Arresten/detentionen har således i februar måned 2003 været i brug den 8., 12., 16., 21., 23., 25. og 26. februar 2003.

Efter de nu foreliggende oplysninger (de modtagne kopier fra anholdelsesprotokollen dækker som ovenfor nævnt kun perioden fra den 2. januar 2003 til den 26. februar 2003) har der således i perioden fra den 20. januar 2003 og til den 1. maj 2003 til stadighed været anbragt én person og kortvarigt to personer i arresten/detentionen.

Det fremgår af de ovenfor nævnte tilsynsblanketter – som jeg gennemgår nærmere nedenfor under pkt. 7.9. – at der om morgenen den 23. januar 2003 var fire indsatte i arresten/detentionen. Jeg henviser til bemærkningen til tilsynet kl. 08.10: ”Alle 4 sover”.

Jeg beder politimesteren oplyse hvorledes disse fire personer har været anbragt i arresten/detentionen.

Med henblik på at opnå det fulde overblik over belægningen i arresten/detentionen i bl.a. denne periode beder jeg politimesteren om at foranledige at jeg modtager (kopi af) anholdelsesprotokollen for perioden fra den 26. februar 2003, dvs. fra og med AP.NR. 29/03 og frem til tidspunktet for inspektionen. Jeg beder desuden og med samme begrundelse om (kopi af) anholdelsesprotokollen for det sidste kvartal af 2002.

Når jeg har modtaget disse (yderligere) oplysninger, vender jeg tilbage til spørgsmålet om belægningen i arresten/detentionen.

7.3. Regelgrundlag

Det retlige grundlag for anbringelsen af spirituspåvirkede personer i detentionen er pkt. 2.a. i Politimesteren i Grønlands dagsbefaling I, nr. 45. (Den gældende dagsbefaling er udstedt den 28. marts 2001). For anbringelsen af domfældte i arresten/detentionen er det retlige grundlag § 1, stk. 3, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 239 af 1. april 1999 om anstaltsophold i Grønland hvorefter politimesteren i særlige tilfælde kan bestemme at en domfældt anbringes i politiets detentioner. Det forudsættes – som nævnt ovenfor under pkt. 1 – at der er tale om ”korterevarende ophold”.

Politimesteren i Grønland har oplyst at korterevarende ophold efter praksis normalt er op til 30 dage, men undertiden op til 60 dage (anstaltsbekendtgørelsens § 1, stk. 3).

I forbindelse med min inspektion af arresten/detentionen i Qeqertarsuaq har jeg bedt Politimesteren i Grønland om en nærmere redegørelse for politimesterens praksis efter bekendtgørelsens § 1, stk. 3. Jeg har herved henvist til at en domfældt ifølge anholdelsesprotokollen har været indsat i arresten/detentionen i Qeqertarsuaq i en betydeligt længere periode end 60 dage (fra den 23. januar til den 22. maj 2003). Jeg har endvidere bedt Justitsministeriet om at udtale sig om spørgsmålet.

Jeg har endnu ikke modtaget den nævnte redegørelse eller udtalelsen fra Justitsministeriet.

Der synes på det foreliggende grundlag ikke at have været tilsvarende – langvarige – anbringelser af domfældte i arresten/detentionen i Ilulissat.

Jeg har i forbindelse med min opfølgingsinspektion den 24. august 2001 af arresten/detentionen i Nuuk rejst spørgsmål om det retlige grundlag for anbringelsen af tre tilbageholdte i arresten/detentionen. I min opfølgingsrapport af 21. februar 2002 (j.nr. 2001-2855-618) har jeg refereret Politimesteren i Grønlands redegørelse for det retlige grundlag for anbringelse af tilbageholdte i arresterne/detentionerne i Grønland (især mangeårig praksis) – en redegørelse som Direktoratet for Kriminalforsorgen og Justitsministeriet har tilsluttet sig. Jeg har i opfølgingsrapporten karakteriseret det retlige grundlag for anbringelsen af denne kategori af indsatte i arresterne/detentionerne som upræcist, men har samtidig meddelt at jeg ikke foretager mig videre vedrørende dette spørgsmål under hensyn til oplysninger om at der ”nu søges tilvejebragt mere præcise regler for tilbageholdtes ophold i detentioner i Grønland”.

7.4. Udstrækning af pligten til at føre blanketter

Som bilag 2 til Politimesteren i Grønlands dagsbefaling I, nr. 45 af 28. marts 2001 er optrykt en ”blanket vedrørende visitation, tilsyn mv. af anholdte, administrativt frihedsberøvede og tilbageholdte/afsonere, der indsættes i politiets detentioner”.

I forbindelse med min inspektion af arresten/detentionen i Qeqertarsuaq skrev jeg bl.a. følgende (min rapport af 5. november 2003):

”Den blanket som har været anvendt af politiet i Qeqertarsuaq i forbindelse med de ovenfor nævnte 15 tilfælde af anbringelse i arresten/detentionen i første halvår af 2003, bærer påskriften bilag 1 og overskriften ’Blanket vedrørende visitation, tilsyn mv. af anholdte/tilbageholdte, der indsættes i politiets detentioner’. Denne blanket blev udsendt af Politimesteren i Grønland som bilag 1 til politimesterens cirkulæreskrivelse nr. 63 af 22. august 2000.

Politimesteren har i denne cirkulæreskrivelse bl.a. anført følgende:

Endelig giver redegørelsen [min(e) redegørelse(r) af 11. februar 2000 efter inspektioner den 18. august - 23. august 1999; min bemærkning] mig anledning til at indføre en blanket (bilag 1), hvorunder bl.a. **anholdtes/tilbageholdtes** tilstand skal beskrives [min fremhævelse], ligesom det skal fremgå om den indsatte har været fremstillet for en læge. Blanketten

skal ligeledes påføres oplysning om, hvorvidt der er foretaget visitation. Endelig skal tilsyn med den indsatte registreres på blanketten.'

Den anvendte blanket må anses for bortfaldet ved udsendelsen af den nugældende dagsbefaling af 28. marts 2001 (jf. dagsbefalingens bilag 2) og burde således ikke have været anvendt. Jeg går ud fra at politiet i Qeqertarsuaq vil indhente og herefter anvende den sidstnævnte blanket og foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål."

Den blanket som politiet i Ilulissat har anvendt i forbindelse med de ovenfor nævnte 17 anbringelser i arresten/detentionen i januar måned 2003 (jeg har som nævnt modtaget 11 af de 17 blanketter), er den samme blanket som politiet i Qeqertarsuaq har anvendt.

Som jeg har anført i forbindelse med inspektionen af arresten/detentionen i Qeqertarsuaq, må denne blanket anses for bortfaldet ved udsendelsen af den nugældende dagsbefaling af 28. marts 2001 (jf. dagsbefalingens bilag 2), og blanketten burde således ikke have været anvendt.

Jeg går ud fra at politiet i Ilulissat vil indhente og herefter anvende den autoriserede blanket, og foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Jeg henviser endvidere til det som jeg har anført under pkt. 7.9. om politiets tilsyn med de indsatte i arresten/detentionen.

7.5. Politimesteren i Grønlands dagsbefaling mv.

Nærmere regler om anbringelse i arresterne/detentionerne i Grønland er som nævnt fastsat i Politimesteren i Grønlands dagsbefaling I, nr. 45 af 28. marts 2001 om arrester og detentioner. Som bilag til dagsbefalingen foreligger som ligeledes nævnt en blanket som forudsætter afgivelse af en lang række oplysninger. Blanketten indeholder felter til angivelse af generalia for den anholdte. Desuden er der felter til angivelse af dato og klokkeslæt for henholdsvis anholdelsen, eventuel fremstilling for lægen, visitationen, iværksættelsen og aflysningen af det (eventuelle) skærpede tilsyn med

den indsatte, felter til oplysninger om hvorvidt den anholdte er påvirket (og til angivelse af graden af påvirkning), og oplysninger om udlevering af eventuelle tilbageholdte effekter – herunder et felt til den indsattes kvittering for modtagelse heraf.

Blanketten indeholder endvidere rubrikker til angivelse af dato for (eventuel) tilbageholdelse af den indsatte og for fristforlængelser og rubrikker til oplysninger om det retlige grundlag for tilbageholdelsen (den grønlandske retsplejelovs § 18, stk. 1, nr. 1, 2 eller 3, og/eller § 18, stk. 2). Blanketten indeholder endvidere rubrikker til angivelse af tidspunktet for tilsyn med den indsatte, karakteren af det enkelte tilsyn (fysisisk/teknisk) og hvem der har foretaget tilsynet.

Det tilsyn som politiet i Ilulissat har foretaget, er, som det fremgår nedenfor under pkt. 7.9., ikke ført på ovennævnte blanket.

7.6. Grundlaget for detentionsanbringelsen (af berusere)

Efter dagsbefalingens pkt. 2.a må anbringelse af spirituspåvirkede personer i detention som nævnt kun ske i tilfælde hvor det skønnes strengt nødvendigt. Dette er uddybet på følgende måde i Politimesteren i Grønlands cirkulæreskrivelse af 22. august 2000:

”Det indskræpes, at anbringelse af **spirituspåvirkede personer** kun må ske i tilfælde, hvor det skønnes strengt nødvendigt, jf. dagsbefaling I, nr. 45, pkt. 2a. Det vil navnlig sige i tilfælde, hvor den spirituspåvirkede skønnes at være til fare for sig selv eller andre.

Det er således udgangspunktet, at spirituspåvirkede personer **ikke må** anbringes i politiets detentioner, men så vidt muligt enten skal køres hjem eller overlades i eventuelle pårørendes varetægt [politimesterens fremhævelser; min bemærkning].”

Det fremgår som tidligere nævnt i 11 af de 17 tilfælde som er omfattet af min gennemgang, af den udfyldte blanket (i 2 tilfælde dog af anholdelsesprotokollen) at den anbragte var beruset. I alle disse 11 tilfælde blev den pågældende ifølge anholdelsesprotokollen ”afgivet” til detentionen, og i 9 af de 11 tilfælde – de 9 tilfælde hvor jeg

har modtaget en blanket vedrørende visitation, tilsyn mv. – er det med et ”ja” markeret at der er tale om påvirkning af alkohol. Graden af påvirkning er tillige angivet. I ét af de 9 tilfælde er det oplyst at den pågældende var påvirket i let grad, i 4 tilfælde i let til middel grad og i de 4 sidste tilfælde i middel grad.

Jeg har ikke grundlag for en nærmere efterprøvelse af om betingelserne i dagsbefalingens pkt. 2.a., hvorefter detentionsanbringelse kun kan ske hvis det skønnes strengt nødvendigt, har været opfyldt i de enkelte tilfælde. Jeg går ud fra at betingelserne har været opfyldt i alle tilfælde.

Jeg lægger herefter til grund at alle 11 anbringelser i detentionen har været i overensstemmelse med dagsbefalingens pkt. 2.a.

7.7. Fremstilling for læge

Under inspektionen oplyste stationslederen i Ilulissat at en beruser som påtænkes indsat i detentionen, normalt bliver undersøgt af en praktiserende læge. Han oplyste dog samtidig at udgifterne i forbindelse hermed er meget store – 1.092 kr. pr. konsultation. Jeg forstod at denne udgift er større i Ilulissat end andre steder i Grønland.

Jeg beder politimesteren om nærmere oplysninger om politiets udgifter til lægetilsyn med detentionsanbragte.

I seks af de ni tilfælde hvor jeg har modtaget en blanket vedrørende visitation, tilsyn mv., har den anholdte været fremstillet for en læge inden anbringelse i detentionen. I to af disse tilfælde har den pågældende fremstået som selvmordstruet (AP.NR. 07/03) eller er tidligere kendt som sådan (AP.NR. 11/03), jf. dagsbefalingens pkt. 2.f. Som det fremgår, blev den pågældende i begge tilfælde – også af den grund, går jeg ud fra – undersøgt af en læge.

I tre tilfælde blev den anholdte ikke fremstillet for en læge inden anbringelse i detentionen (AP.NR. 18, 19 og 21/03). Den sidstnævnte af disse personer var som ovenfor nævnt kun påvirket af alkohol i let grad. Om AP.NR. 19/03 er i blanketten om visitation, tilsyn mv. i tilknytning til det benægtende svar på spørgsmålet om hvorvidt den anholdte har været fremstillet for en læge, anført ”ikke egnet grundet voldelig adfærd”. Den pågældende var anholdt for gadeuorden og er anført som påvirket af alkohol i middel grad.

I den ovennævnte cirkulæreskrivelse af 22. august 2000 har Politimesteren i Grønland – i fortsættelse af ovenstående citat – anført følgende om spørgsmålet om fremstilling for en læge:

”Hvis en anbringelse i detentionen skønnes strengt nødvendigt bør den pågældende inden indsættelsen så vidt muligt **fremstilles for en læge** [politimesterens fremhævelse; min bemærkning]. Såfremt der ikke findes en læge i byen kan fremstillingen efter omstændighederne ske for en sygeplejerske eller en anden repræsentant for sundhedsvæsenet. Dagsbefaling I, nr. 45 vil snarest blive ændret i overensstemmelse hermed .”

Jeg spurgte i forbindelse med inspektionen af arresten/detentionen i Qeqertarsuaq Politimesteren i Grønland hvorfor dagsbefalingen ikke var blevet ændret således som det forinden var meldt ud.

Politimesteren i Grønland har i brev af 16. oktober 2003 oplyst at dette skyldes en beklagelig fejl. Politimesteren har endvidere oplyst at punktet vedrørende lægefremstilling af spirituspåvirkede personer vil blive medtaget ved en kommende revidering af dagsbefalingen som politimesteren snarest agter at foretage.

Jeg meddelte herefter i min endelig rapport af 5. november 2003 vedrørende denne inspektion at jeg havde noteret mig det oplyste, og jeg bad politimesteren om at underrette mig når dagsbefalingen er ændret.

Jeg foretager på den baggrund ikke videre vedrørende spørgsmålet om fremstilling for en læge i anledning af inspektionen af arresten/detentionen i Ilulissat.

7.8. Visitation

Ifølge dagsbefalingens pkt. 2.c skal den anholdte underkastes en visitation. Ved visitationen skal den anholdte fratages alle genstande som kan benyttes til at volde skade på den pågældende selv, på andre personer eller på ting. Ved visitationen skal der foretages en fuldstændig undersøgelse af den anholdte.

Af dagsbefalingen fremgår endvidere følgende (stadig under pkt. 2.c):

”Effekter, der fratages en anholdt, skal holdes adskilt fra effekter, der tilhører andre anholdte. Penge og værdigenstande skal noteres på en særskilt blanket, som er optrykt under bilag 2. Blanketten skal indsættes og opbevares i en særskilt brevordner.”

Den nævnte blanket er identisk med den blanket vedrørende visitation og tilsyn mv. som jeg har omtalt ovenfor under pkt. 7.4.

Visitationen skal ifølge dagsbefalingens pkt. 2.c foretages inden den pågældende indsættes i detentionen.

Det fremgår af de 11 blanketter vedrørende visitation, tilsyn mv. som jeg (foreløbig) har modtaget, at der i alle tilfælde har været foretaget visitation af den anholdte. I alle disse 11 tilfælde er rubrikken til angivelse af hvem der har foretaget visitationen, blevet udfyldt således at der er anført initialer på den/de medvirkende polititjenestemand/-mænd. Rubrikken til angivelse af hvilke effekter der blev frataget den anholdte, er endvidere udfyldt i alle disse 11 tilfælde. I de to tilfælde hvor der ingen effekter var at fratage den anholdte, er dette udtrykkeligt angivet.

Kun i tre af de ni tilfælde hvor der var effekter at fratage den anholdte, er alle rubrikker der knytter sig til visitationen, udfyldt (AP.NR. 08, 11 og 21/03).

Tidspunktet for visitationen fremgår i alle de 11 tilfælde. I alle disse tilfælde på nær ét er der som tidspunkt for visitationen angivet et tidspunkt der ligger førend eller samtidig med indsættelsen i arresten/detentionen.

Af blanketten vedrørende AP.NR. 09/03 fremgår det at den pågældende blev anholdt kl. 00.50 og ”afgivet til detentionen” kl. 01.10. Visitationen er angivet til at skulle have foregået kl. 01.15.

Jeg går ud fra at der er tale om en skrivefejl.

Der var som nævnt i 9 af de nævnte 11 tilfælde af detentionsanbringelse noget at fratage den anholdte (i de fleste tilfælde penge og/eller pung, mobiltelefon, ur og nøgler).

I et enkelt tilfælde hvor den anholdte var påvirket af alkohol i let til middel grad, blev den pågældende tillige frataget ”tænder” (AP.NR. 08/03).

Jeg går ud fra at der er tale om et gebis, og beder politimesteren om nærmere oplysninger om visitationen i denne sag.

Den anholdte har i fem af de ni tilfælde kvitteret for udleverede effekter.

I to tilfælde er det som ovenfor nævnt udtrykkelig angivet at der intet var at fratage den anholdte. Dette er angivet med oplysning om ingen effekter (AP.NR. 07/03) henholdsvis med et minus (AP.NR. 10/03).

I de blanketter som jeg (foreløbig) har modtaget, er alle eller næsten alle rubrikker udfyldt. Jeg ser hermed bort fra det der er anført ovenfor om udfyldning af rubrikker der knytter sig til visitationen.

Jeg kan til orientering for politiet i Ilulissat oplyse at jeg i forbindelse med inspektionen af arresten/detentionen i Aasiaat har anført følgende om spørgsmålet om manglende udfyldning af blanketrubrikker:

”I langt de fleste af de gennemgåede 16 blanketter er der – hvis der ses bort fra rubrikker til oplysninger om den anholdtes navn og bopæl mv. og om anholdelsen/anholdelsesårsagen – kun udfyldt få eller meget få rubrikker.

Politimesteren dagsbefaling I, nr. 45, af 28. marts 2001 indeholder ingen (udtrykkelig) bestemmelse om at alle felter i dagsbefalingens bilag 2 skal udfyldes (blanket vedrørende visitation, tilsyn mv. af anholdte/administrativt frihedsberøvede og tilbageholdte/afsonere der indsættes i politiets detentioner) således som det for eksempel er tilfældet i Rigspolitechefens kundgørelse II, nr. 55, af 27. juni 2001 om detentionsanbringelse af berusede personer (kundgørelsens § 22, stk. 1). Der er i politimesterens dagsbefaling kun fastsat notatpligt i forbindelse med tilsynet med detentionsanbragte, jf. dagsbefalingens pkt. 2.1.

Jeg henstiller til politimesteren at lade dette spørgsmål indgå i politimesterens overvejelser i forbindelse med den ovenfor under pkt. 1 nævnte nærmere gennemgang af de gældende regelsæt.

Jeg er herved opmærksom på at Politimesteren i Grønlands cirkulæreskrivelse nr. 63 af 22. august 2000 i afsnit III (Dokumentation af visitationen af og tilsyn med den indsatte) indeholder en forudsætning om at der gælder en notatpligt i relation til såvel visitationen som det/de efterfølgende tilsyn. Dette fremgår imidlertid som nævnt ikke udtrykkeligt af den efterfølgende dagsbefaling I, nr. 45, af 28. marts 2001.”

7.9. Tilsyn

Efter dagsbefalingens pkt. 2.j skal tilsynet med benyttede detentionsrum ske så hyppigt som den indsattes tilstand gør det nødvendigt, og efter nedenstående retningslinjer:

”1. Politistationen i Nuuk.

Tilsyn med personer, der er indsat p.g.a. beruselse, skal så vidt muligt ske mindst 1 gang hver halve time.

Tilsyn med tilbageholdte (arrestanter) og domfældte skal ske som beskrevet nedenfor under pkt. 2.

2. Øvrige politidistrikter med detention og politistation i samme by.

Tilsyn skal udføres på en sådan måde og med en sådan hyppighed, at den indsattes sikkerhed tilgodeses i videst muligt omfang. Ved afgørelse af tilsynets hyppighed skal der ske en konkret vurdering af den indsattes tilstand, herunder om den indsatte er beruset eller eventuelt er selvmords-truet.

3. Detentioner i områder (bygder) uden fast politibetjening.

Tilsyn som beskrevet ovenfor under pkt. 2. forestås af reservepolitibetjent eller kommunefoged.”

Dagsbefalingens pkt. 2.1. om notatpligt er sålydende:

”Når det anførte tilsyn med detentionsanbragte personer er foretaget, skal det med angivelse af klokkeslæt og underskrift eller initialer på en særskilt blanket, som er optrykt under bilag 2, anføres, at tilsynet er ført. Blanketten skal indsættes og opbevares i en særskilt brevordner.

Iværksættelse af skærpet tilsyn med detentionsanbragte personer skal med angivelse af klokkeslæt for iværksættelse (og evt. aflysning) samt underskrift eller initialer påføres en særskilt blanket, som er optrykt under bilag 2. Omfanget af et skærpet tilsyn samt måden, hvorpå tilsynet føres, skal ligeledes påføres og fremgå af blanketten.

Ved distriktets eventuelle forelæggelse for embedet af spørgsmål om fremstilling af en detentionsanbragt for en læge eller iværksættelse af et skærpet tilsyn, skal distriktet og politimesterembedet udfærdige telefonnotat, medmindre sagen i det hele behandles på skriftligt grundlag.”

Overvågning af detentionsrum med tekniske hjælpemidler kan efter dagsbefalingens pkt. 2.k anvendes som supplement til tilsyn ved personligt fremmøde, men kan ikke træde i stedet herfor.

Udgangspunktet er således at tilsyn skal ske ved personligt fremmøde. Selve detentionsanbringelsen udgør ikke et tilsyn.

Af en intern instruks af 24. august 2000 med overskriften ”Visitation af anholdte/tilbageholdte” fra stationslederen i Ilulissat fremgår bl.a. følgende:

”Blanket vedr. visitation, tilsyn m.v. af anholdte/tilbageholdte, der indsættes i detentionerne i Ilulissat skal fremover altid benyttes.

Retningslinierne i Politimesterens cirkulæreskrivelse nr. 63 skal til enhver tid følges.

Cirkulæreskrivelsen er den 23. august 2000 udleveret til samtlige pa/pb. i Ilulissat.

Tilsynet udføres af ekspeditionsvagten og stationslederen i politistationens åbningstid på hverdage fra kl. 0800-1600.

Uden for åbningstiden udføres det af rådighedsvagten og stationslederen i forening.

De anvendte blanketter indsættes i datoorden i ringbind, der beror i ekspeditionen.”

Den interne instruks var vedhæftet det skriftlige materiale som jeg efter anmodning modtog ved afslutningen af inspektionen.

Som tidligere nævnt er politiet i Ilulissats tilsyn med de personer som på et givet tidspunkt har været anbragt i arresten/detentionen, ført på ”generelle” tilsynsblanketter. Det fremgår af tilsynsblanketterne at politiet også har foretaget tilsyn med andre indsatte end berusere.

Tilsynet er ikke ført på den blanket der var vedlagt den i citatet ovenfor nævnte cirkulæreskrivelse fra Politimesteren i Grønland – således som det er foreskrevet i den lokale instruks af 24. august 2000 – eller på den blanket som hører til politimesterens – senere – dagsbefaling. Tilsynet er heller ikke ført særskilt for hver enkelt som foreskrevet i politimesterens dagsbefaling. Blanketterne synes endvidere ikke at have været sat i ringbind.

Stationslederen oplyste under inspektionen at systemet med at hver anbragt har sin egen tilsynsblanket, ikke er særlig praktisk, og at han derfor har lavet sin egen tilsynsblanket der føres for alle de indsatte på en gang.

Før jeg foretager videre vedrørende dette spørgsmål, beder jeg politimesteren om en udtalelse.

Jeg har som nævnt modtaget blanketter med oplysninger om tilsyn dækkende perioden fra den 1. januar til den 29. januar 2003. Jeg har sammenholdt disse oplysninger med kopierne af anholdelsesprotokollen og med oplysningerne i de (individuelle) blanketter vedrørende visitation, tilsyn mv. som jeg har modtaget; blanketter der som allerede nævnt ikke indeholder oplysninger om tilsyn. Gennemgangen nedenfor omfatter tilsynet med 11 personer (AP.NR. 06-21 med undtagelse af 12-14, 16 og 20). Af disse har kun AP.NR. 15 og 17/03 som tidligere nævnt ikke været indsat i arresten/detentionen som berusere.

Gennemgangen giver mig grundlag for følgende bemærkninger og spørgsmål:

AP.NR. 06/03:

AP.NR. 06/03 blev indsat i detentionsrum nr. 3 den 8. januar 2003 kl. 23.20 (i tilsynsblanketten er indsættelsestidspunktet angivet som kl. 23.30). Han var påvirket af alkohol i middel grad. Han blev løsladt næste dag kl. 12.05. Det fremgår af det nu foreliggende materiale at der i dette tidsrum har været ført tilsyn med detentionsrum 1, 2 og 3 den 8. januar 2003 kl. 23.30, med detentionsrum nr. 2 den 9. januar 2003 kl. 07.00 og 08.00 og med detentionsrum nr. 2 og 3 kl. 10.00 og 12.05.

Som allerede nævnt udgør selve detentionsanbringelsen ikke et tilsyn. Tilsvarende gælder udtagelsen af detentionsrummet.

Der har tilsyneladende først været foretaget tilsyn med AP.NR. 06/03 den 9. januar 2003 kl. 10.00. På dette tidspunkt havde den pågældende opholdt sig mere end 10 timer i arresten/detentionen.

Inden jeg foretager videre, beder jeg om en udtalelse fra politimesteren om tilsynet med denne indsatte.

AP.NR. 07/03:

AP.NR. 07/03 blev indsat i detentionsrum nr. 3 den 11. januar 2003 kl. 03.50 (i tilsynsblanketten er anført kl. 04.00). Han var påvirket af alkohol i middel grad. Han blev udtaget af arresten/detentionen samme dag kl. 11.07. Det fremgår af det nu foreliggende materiale at der i dette tidsrum har været ført tilsyn med detentionsrum 2 og 3 kl. 04.00, 07.30 og 08.20. Som bemærkning til tilsynet kl. 04.00 er anført "Ap. 7/03 hensat i 3. Andre sover", og jeg ser som følge heraf bort fra dette tilsyn.

Der er tilsyneladende først foretaget tilsyn med AP.NR. 07/03 efter at den indsatte havde opholdt sig i arresten/detentionen 3½ time.

Inden jeg foretager videre, beder jeg om politimesterens bemærkninger hertil.

AP.NR. 08/03:

AP.NR. 08/03 blev indsat i arresten/detentionen den 11. januar 2003 kl. 11.55 og var påvirket af alkohol i let til middel grad. Han blev løsladt samme dag kl. 23.30.

Det fremgår af det nu foreliggende materiale at der i dette tidsrum blev ført tilsyn med detentionsrum 2 og 3 kl. 11.55, med detentionsrum 3 kl. 16.00, med detentionsrum 2 og 3 kl. 20.00 og med detentionsrum nr. 3 kl. 23.15. AP.NR. 08/03 blev på sidstnævnte tidspunkt udtaget af detentionen med henblik på afhøring. Den pågældende blev som allerede nævnt løsladt kl. 23.30.

Bemærkningerne til tilsynene kl. 11.55 og 20.00 er sålydende:

”IND AP 8/03 – UDGANG til 2000”

og

”ALLE RETUR”.

Det fremgår ikke af de foreliggende oplysninger hvilket detentionsrum AP.NR. 08/03 blev indsat i. Da AP.NR. 07/03 kort tid forinden var blevet udtaget af detentionsrum nr. 3, og da tilsynet kl. 23.15 er noteret som foretaget vedrørende detentionsrum nr. 3, går jeg dog ud fra at AP.NR. 08/03 blev indsat i dette rum.

Inden jeg foretager videre, beder jeg politimesteren om at oplyse om dette er rigtigt forstået.

Jeg bemærker i tilknytning hertil at de ovenfor citerede bemærkninger til de to tilsyn kunne forstås således at AP.NR. 08/03 ikke har opholdt sig i detentionen i tidsrummet fra kl. 11.55 til 20.00 hvilket jeg imidlertid går ud fra *har* været tilfældet.

Hvis ovenstående er rigtigt forstået, blev der foretaget tilsyn med AP.NR. 08/03 efter ca. 4 timer i arresten/detentionen.

Inden jeg foretager videre, beder jeg om politimesterens bemærkninger hertil.

AP.NR. 09 og 10/03:

AP.NR. 09 og 10/03 blev indsat i henholdsvis detentionsrum nr. 3 og 1 den 14. januar 2003 kl. 01.15, henholdsvis kl. 01.10. De var begge påvirket af alkohol i let til middel grad. Begge de indsatte blev løsladt kl. 08.10. Det fremgår af det nu foreliggende materiale at der i dette tidsrum har været ført tilsyn med detentionsrum nr. 1 kl. 01.10 og nr. 3 kl. 01.15, med nr. 1-3 kl. 03.20 og med nr. 1 og 3 kl. 08.10.

Der er tilsyneladende kun foretaget tilsyn med AP.NR. 09 og 10/03 én gang mens de har været anbragt i arresten/detentionen, nemlig kl. 03.20 på hvilket tidspunkt AP.NR. 09/10 efter bemærkningerne på tilsynsblanketten har kaldt for at komme på toilettet.

Inden jeg foretager videre, beder jeg om politimesterens bemærkninger hertil.

AP.NR. 18/03:

AP.NR. 18/03 blev indsat i detentionsrum nr. 3 den 24. januar 2003 kl. 22.10 og var påvirket af alkohol i middel grad. Han blev løsladt næste dag kl. 01.55. Det fremgår af det nu foreliggende materiale at der i dette tidsrum har været ført tilsyn med detentionsrum nr. 3 den 24. januar 2003 kl. 22.10 (fysisk), med detentionsrum nr. 1-2 kl. 22.35 (radio), med rum nr. 1, 2 og 3 kl. 23.59 og 01.40 (monitor). Det fremgår af bemærkningerne til tilsynet kl. 23.59 at AP.NR. 18/03 ”sov trygt”.

Overvågning af detentionsrum med tekniske hjælpemidler kan som allerede nævnt ikke træde i stedet for tilsyn ved personligt fremmøde.

AP.NR. 19/03:

AP.NR. 19/03 blev indsat i detentionsrum nr. 3 den 25. januar 2003 kl. 01.50 (på hvilket tidspunkt AP.NR. 18/03 blev løsladt). AP.NR. 19/03 var påvirket af alkohol i middel grad. Han blev løsladt om morgenen kl. 07.25. Det fremgår af det nu foreliggende materiale at der i dette tidsrum har været ført tilsyn med detentionsrum nr. 1, 2 og 3 kl. 02.15 og kl. 04.00.

Tilsynet blev begge gange foretaget med monitor.

AP.NR. 21/03:

AP.NR. 21/03 blev indsat i arresten/detentionen den 28. januar 2003, kl. 01.50 i – går jeg ud fra – detentionsrum nr. 3. Han var påvirket af alkohol i let grad. Han blev løsladt kl. 09.36. Det fremgår af det nu foreliggende materiale at der i dette tidsrum

har været ført tilsyn med detentionsrum nr. 1 og 2 kl. 03.00, med detentionsrum nr. 3 kl. 04.00, 05.00, 06.00 og 07.30 og med detentionsrum nr. 1, 2 og 3 kl. 08.00.

Det fremgår at alene tilsynet kl. 08.00 blev foretaget ved personligt fremmøde mens de andre tilsyn blev foretaget med radio.

Jeg beder politimesteren om en udtalelse om tilsynet med de tre sidstnævnte detentionsanbragte (AP.NR. 18, 19 og 21/03).

Jeg bemærker i tilknytning til det som jeg har anført om politiets tilsyn med AP.NR. 18, 19 og 21/03, at tilsynet i de øvrige tilfælde som er omfattet af min gennemgang, overvejende har været foretaget ved personligt fremmøde.

8. Opfølgning

Jeg beder om at oplysningerne mv. fra Politimesteren i Grønland tilbagesendes gennem Justitsministeriet med henblik på at ministeriet kan komme med bemærkninger hertil.

Jeg har under pkt. 2 udtrykkeligt bedt Justitsministeriet om en udtalelse.

9. Underretning

Denne rapport sendes til stationslederen i Ilulissat, Politimesteren i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Justitsministeriet, Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, Rigspolitechefen og Folketingets Retsudvalg.

Lennart Frandsen
Inspektionschef